

1663. évi 103. jkl. Gyöngyösi Stephanus penes viaticum flor. 12. ad C. Palatinum respectu onerosae praetensionis Sigismundi Petheő V. Generalis in puncto administrationis gratuitorum laborum formatae ablegatur.

1663. évi 107. jkl. Gyöngyösi Stephanus ad C. Palatinum ablegatus redux seriem suae legationis refert.

1663. évi 117. jkl. Gyöngyösi Stephanus, et Stephanus Dorogffy pro C. Palatini in supr. Generalem installatione requirente supr. hor. Cottuum Comite qua Regio pro hoc actu commissario penes viaticum flor. 40 ablegantur.

1663. évi 120. jkl. Gyöngyösi Stephanus et Stephanus Dorogffy ad Installationem supr. Generalis ablegati seriem suae legationis referunt, simul Ladislaum Rákóczi in Stephani Káli negotio iuxta resolutionem supr. Comitis deliberari velle declarant, pro cujus negotii continuatione Cottus Advocatus cum viatico flor. 50 expeditur item iidem ablegati Pauli Szepesi qua partium Regni Hung. super ablegati legationis seriem scriptotenus repraesentant nec non eundem C. Palatinum in puncto oppressionis miserae plebis mutuam cum Cottibus inire velle correspondentiam declarant.

1663. évi 121. jkl. Gyöngyösi Stephanus pro Stephano Kis Captivo susceptam fidejussionem deponit.

1664. évi 134. jkl. Gyöngyösi Stephanus, Stephanus Joó Michael Balog, Georgius Kozári, in locum Pauli Némethi, Stephani Dorogffy, Joannis Kanisay, Joannis Nádudvary aliter Deres officii suis sponte valedicentium pro Officio Judicatus eliguntur Ladislao Báthory de Gagy in Offo V. Comitis permanente.

GYÖNGYÖSI LÁSZLÓ.

EGYLEVELES NYOMTATVÁNYOK A XVIII. SZÁZADBÓL.

(Második és befejező közlemény.)

III.

Kegyességgel 's Vitézséggel Nyertt KORONA: Melly nem költött, vagy költsön kértt, hanem valóságos fénnel, vitézi mezőkben nyilván mutatott Virtusokkal ragyogván, Fejébe tétetik, Marosnémeti Meltosagos Groff GYULAI FERENCZ Urnak ő Excellenciajanak. A Felsőleges VI. Károly Római Tsászár' Mezei Vicze-Mareschallus Vitéz Generalissának, és egy hires-neves Gyalog Regimentnek Fő Colonellusának. Kinek fényes származása, a nagy Istennek kegyelmes és független rendeléséből, ama nagy Nevű Gyula Magyar Főkapitány régi Törökéből tündöklött-ki: Uri Eleji Gyula Várát Zaránd Vármegyében szakadatlan Linea szerint sok száz esztendőig birván, 's még ma-is az örökös Jusra az Unokák figyelmeztvén. Nem seledkedhették azt régi disztől meszsze esett Nemzetünknek sok rendbéli változásai, hogy ezen Méltóságos Háznak választott Fijaiban a

Vitéz vér vizzé változzon; sőt a Felsőleges Tsászároknak, királyoknak, Méltóságos Fejedelmeknek Hadi dolgaikban, a Gyulai Uri Ház népből álló Tanácsos és Vitéz Férjfiaknak Neveik s Viselt dolgaik elő-adattának, Öszve ágazott vala hajdani [...] Ház Nagy Generalisi embernek Székely Antalnak Házával; kihez Maximilianus Felsőleges Tsászárnak saját kezeivel iratott három Levelit a Méltóságos Familia emlékezetre ma-is meg-tart. Nagy hírű és tanácsú Vitéz Gyulai Ferentz Ur, nagy Emlékezetű Rakoczi Fejedelmek idejekben Váradi Fő Kapitány, és a Partiumnak 's minden Hajdu-Várasoknak Méltóságos Fő Generálisok, úgy Jenő és Déva 's több Váraknak Fő Kapitányok, Tekint. N. Bihar, Zaránd, Arad és Békés Vármegyéknek Fő Ispányok, 's egyszersmind a Méltóságos Fejedelmeknek Tanács-Ur Hívek, jelesen fényesítette a Méltóságos Gyulai Háznak emlékezetit. Ki-is Pétsi Simon, abban az időben Ország Cancelláriusának, Kornis Susánnától Méltóságos Kornis Farkas Ur kedves Leányától született Pétsi Margit édes Leányát, szeretettel és hittel magához házassági szent életre kötvén, vött Istentől két Fijakat, Istvánt, (kinek Ága el-száradott) és Méltóságos Gyulai Ferencz Gróff Urat, Méltóságos Apafi Mihály Fejedelem belső Tanács-Ur Hívét, Tekintetes Nemes Küküllő és Közép-Szolnok Vármegyéknek Fő Ispánjokat, és Tekintetes Nemes Udvarhely-Szék Fő Kapitányát: Ki-is Isteni parantsolat szerint, Hites-Társul maga mellé vévén, Magyarországban, nagy és jó hírű, sok Jóságú Uri Vitéz Férfinak Barakonyi Ferencznek édes Leányát, Barakonyi Kalárát (más nagy Familiák-is bé-folyván a Gyulai Uri Házba,) öszve ágazott a' Méltóságos Gyulai Ház a' két Hazákban első tekintetű Rákoczi, Lorándfi, Kornis, Bethlen, Kapi, 's több fényes Familiákkal: Ilyen Uri kútfejekből lett eredete, ditsőséges emlékezetű Méltóságos Maros Némethi Gróff Gyulai Ferencz Vitéz Generalis Urnak ő Excellentiájának Születése pedig lett Nagy-Attyának Barakonyi Ferencznek Tornai felső Vár [...] eleve lett jeles Jellel, 1674. Esz-ben. Augústus Hónapnak 11. Napján: De édes szülő Anyjától a' halál által megfosztatván még neveletlen korában; idvezültt Méltóságos édes Attya kegyes szorgalmatossága által a' szép tudományokban és kegyességben idejének nevedése szerint gyarapított, és osztán Ifjui időre jutván Isteni vezérlés által, a természet-is úgy készítvén, 's Vitéz Elejinek meleg Vérek benne szökdétselvén, a Hadi igen terhes, s puha testnek kedvetlen állapotra adta magát 1703-dik Esztendőben: melly Esztendő után mennyi hevet, hi [...] vigyázást, fáradságot, próbát, ostromot, útközetet látott 's viselt légyen, ez egész papiros bé nem foghatná: Ugyan-is, noha a' véle született szelidség, s modestia, mint-egy, a külső szemnek, Vitézi sok virtussait el-titkolták légyen; de azok belőle, mikor a Mező és Tsat [...] kívánta, ki-rohanva szikráztak-ki, a' Martialis Embereknek álmétkodásokra; mellyeket inkább tudnának elő-számlálni, Olasz-Ország, Frantzia-Ország, Helvetia, Pedemontium, 's Méltóságos Hertzegi, Fejedelmi, Gróffi, Generalisi, s. a. t. Vitéz Társii, Pátronusi, Gavalléri, Baráti, mint a' mi Nemzetünknek-Oratori. Noha pedig többire fegyvere híjában nem járt; mindazáltal Juria nevű Erösség, Pedemontiumban a Frantziától igen sok embere kárával meg-vétetvén rabbá esett, és Frantzia Ország-

ban 21 hónapokig raboskodott vala. Sok jeles [...] dolgaira illendőképen emlékeztvén a' Felséges három Romai Tsászárok, Leopoldus, Josephus, és mostan Uralkodó Felséges Carolus Kegyelmes Urunk, garâditsonként meg-nevelték Méltóságát, a magok kegyelmes Decretumikban nagy érdemeit fényessen fel-tétetvén. Hogy pedig Uri Familiájában maga után szövétneket hagyna; jegyzette vala el magának Isten törvénye szerint való Társúl, tündöklő emlékezetű Mélt. Erdélyi Gubernátor Losontzi Bánffi György Gróff Ur ő Excellentiája, kedves Hites Társától, Méltóságos Bethlen Kalára Gróff Asszszonytól született édes Leányát, Méltóságos Losontzi Bánffi Mária Gróff Asszszonyt, 1709-ben, Junius Hónak 7-dik napján: Kivel példás, tiszta szeretetben, egyességben, Isteni félelemben élvén, vett Istentől szép Uri Fiakat és Leányokat; a kik közzül négyen hagyattak-meg; úgymint Mélt. Gyulai Kalára Gróff Iffju Asszszony, Mélt. Bethlen Imre Gróff Ur ő Nagysága kedves Hites-Társa; Méltóságos Gróff Gyulai Ferencz Urfi; Mélt. Gyulai Kata Gróff Kis-Asszszony; és Gyulai Samuel neveletlen Gróff Urfi, kiknek gondjokat az Árvák' irgalmas Attyára, Istenre, és siralomba merültt erős Débora hitű kegyes özvegyére bizván; e' világi sok hartzai, sátánon 's bünön lett győzedelmei után, naponként el-fogyató nyavalyáji, de töredelmes s hatható könyörgései között, élő erős hittel, hatalmas és kegyelmes Meg-váltójának markába Lelkét le-tette, 1728-ban, October 13-dik napján, közel Mántuához egy nyári mulató-udvar-házban; hagyván nagy szomorúságot, de édes emlékezetet minden Uri Vitéz Társainak, maga Méltóságos Regimentjének, Uri Attyafiainak, s' Jóakarójinak; el-felejthetetlen keserűséget, igaz belső és külső gyászt Szerelmesseinek, 's e' diszes koronának el-készíttetését tőle sokszor meg-vigasztaltatott, Maros-Vásárhelytt Isteni Kegyelem alatt élő Nemes Collegiumnak.

Az igaz Vitéz név soha egyre sem fér,
 Kinek fegyverére nem tseppent Isten' vér:
 Tolvaj, nem Katona, a' ki Istent nem nyér:
 Fonákul fordul-fel az ollynak le-tött bér.
 Tsak pusztít az ilyen, 's dülja földnek népét,
 De nem nyér, mert rontja a' nagy Isten' képét;
 Prédál, de belőle szent Oltárt nem épét:
 Hamar meg-kóstolja halál' mérges pépét.
 De kinek mindenkor Istenre néz szíve,
 'S Isten ditsősége tzélul van fel-téve,
 Sem jobb sem bal felé nem hajlik kézive,
 Soha szerentséje nints tőle el-véve.
 Meg-nyeri Istenét, ki vólt fő fel-tett tzél,
 Kivel semmiféle ellenségtől nem fél,
 Mert Szenteltt Vitéze leszsz, 's érette fel-kél,
 Leszsz paisa, mellynek nem árt semmi tör-él.
 Istenét az ilyen, ha öl, dül, sem bántja,
 Ellensége hátát nem tolvajul szántja;
 Azért ítéletre senki nem-is rántja:
 Sokkáig tart éltte kerekének pántja.
 Gróff Gyulai Ferencz Excellentiája,
 Urunknak Néhai hűséges Szolgája,
 Méltán a' mostani Magyarok' tsudája,
 Ez (mondom) az igaz Vitézek példája.

Mars alatt pesdült-fel ennek ifjú vére,
 Mikor életének tavaszára ére;
 Azért-is tsak vágyott Katona kenyérre,
 Tudván hogy még végre laurus lenne bére.
 Istenét még akkor hogy ő meg nyerhesse
 Azonn volt, 's dolgait véle követhesse,
 Egyedül szándékát oda intézhesse;
 Hogy Isten' országát szentül terjeszthesse.
 Mit-is nem tett erős hittel Istent nyervén?
 Tudják, mert sok Népek mondhatják keservén:
 Hogy, töle tetétől talpig vóltak vervén;
 De ő feje nem volt a' porban hevervén.
 Mit nem használt édes Magyar Hazájának?
 Mit nem szerte-széllyel az Isten' Házának?
 De mit nem a' Magyar hires Koronának?
 Tudja, kinek nem tök tsontja az agyának.
 De hogy sok próbáji zöldellők pálmával,
 Azért lett, mert hartzolt Bibliás Kardjával;
 Járt, költ, 's hartzolt hittel, megfogott Urával;
 Meg vólt festve Kardja vére hullásával.
 Már próbáji után el-is ment Urához,
 Hü Vitézségének egy fel-tett tzeljához
 A' gyözedelmesek' Lelkek Hadnagyához:
 Így jár, kegyességet a' ki köt Kardjához.
 Vitézi Seregek Őt' tudom fájlalják;
 Irigy Egek tölök hogy el-fogták, bánják:
 Scholák, Eklésiák bizon méltán szánják,
 Mindenek egy szájjal halállal károlják.
 Mert nagyon érzették magokhoz hűségét,
 Példa nélkül való hasznos kegyességét;
 Mellyért-is nevelik terjedt ditsőségét,
 Nem furják 's faragják hire kissebségét.

Szatmári Pál, Senior. Theol. Pr.

A' Terheknek természet szerint szokások;
 Sokká nem állanak bár tartsák Átlások;
 Hanem romlással mentől feljebb hágások,
 Annál közelebb van siralmas bomlások.
 Mint Argus szemekkel, virtusok' terhével
 Ragyog Gyulai Ferencz, széles elmével;
 Jósue mezőben vólt gyözedelmével;
 Udvarban Jósef, vólt de jó Istenével.
 Mint Ábraám hittel, Jákób erővel repült,
 Isten' Házának, Haza javának épült
 Vitézsége, gyümöltse hitinek terült,
 Mennyen, földön, Méltósága igen szépült.
 De im' Égig ható virtusoknak halma
 Lásd! Ars Marsnak nemes és fényes hatalma
 Szelétől Clothónak lengedez, mint szalma
 Meg-tört, oszlott, jaj! mint ágról szakatt alma.
 Szívünk olvad, szemünk könnyvez, midőn halljuk;
 Terhek módjára le-esését találjuk,
 Az Eklésiák, mint Annák, sirnak látjuk;
 Eltében Márjával mert zengett, úgy tudjuk!
 Sir Mántua, jagat Vitézek Tábora!
 Mert el-esett tölök Bárák és Débora:
 Vetik talám már, jaj! mindenek kapóra.
 Nem talált ellenség, hidd, illy vár rontóra.

Halál király még-is mint voná kaszára !
 Testi sátorát, lásd, akasztá horgára,
 Gróff Bánffi Márának keserves kárára :
 Kit el-hagya sirva gyermeki hasznára.
 Nyugodjál-meg ebben, Isten fő mindenben,
 Kegyes Jóbbal háládást, jobb, tégy szivedben !
 Teste nyugszik földben, Lelke örvend Mennyben,
 Míg trombita zendül mindennek fülében.

Martonfalvi András, Adessor, Sid. Pr.

A' Tegzes Ajáxot erős bajvívásban,
 Valaha életben roppantt táborában ;
 Generál Gyulai Ferenczet Várában
 Mántuának mondd-meg, láttad-e az hartzban ?
 Koporsóban hogyha láttad, életének,
 Diszes fénnyel fénlő szép ditsőségének
 Meg-motskolója lön, 's karja erejének
 Az halál, Ki Hive vala Felségének.
 Istenének Hive vólt ; hát országolni
 Bajos bajvívási után, meg-oszolni
 Lelke sár-házának kellett, 's le-romolni :
 Oskolánk, és Haza kit-is fog gyászolni.

Esztergomi Sigmund, Adsess.

Sas szárnyan repülő Királyi Méltóság,
 Akármelly szerentsés világi valóság,
 Hevet, telet próbáltt fő vitézi jóság,
 El-múlnak, el-hűnynak, mert nints állandóság.
 Gróff Gyulai Ferencz sírhalma tanítja :
 Meg holt ; de mint élő példa bizonyítja,
 A' kegyes Lelkeknek hiteket indítja
 Oly helyre, hol őket szent vér igazítja.
 Éltében egy Nemes Fő Sas' szárnyain járt,
 Kinek a' régiség igen keveset árt,
 Iffijúságának aggság nem tehet kárt,
 El-érte ez által kit sok elme nem várt.
 Mihelyt ez hatalmas szárnyakon repüle,
 Homályos Egének fellege derüle,
 Elrejtett vitézi tolla öregbüle,
 Meszszire repülő szárnyokkal épüle.
 Mint illik Nemes Fő Sashoz, meg-próbálta ;
 Bátor szívü, serény Fijának találta :
 Mellyért szárnyaira vette, 's nem utálta,
 Idegen Nemzet közt, szemének tsinálta.
 Méltán ; mert élesen Sas módra vigyáza,
 Szárnya erejével tsapdosa 's tsatáza,
 Véle hadakozó Oroszlánt aláza,
 Tollait érdeklő nyilakat le-ráza.
 Valamerre fordúlt, szárnya erejében
 Meg nem tsonkúlt, mivel bizott Istenében :
 Kegyes vitézi vér folydogalt szívében ;
 Jósuét követte minden életében.
 Eleven példája Vitézeknek lehet,
 A' ki illy' tsatákat ütközetten tehet,
 Szenteltt Vitézekkel az hartzra el-mehet ;
 Végre az Egekben Koronát-is vehet.

Bornemisza János, Adsess. Gör. Pr.

Az Égnek forgását kik böltsen szemlélik,
 Tsillagok járását vizsgálva nézélük,
 Hol támadnak, 's hová mennek, meg-ítélük,
 Azoknak futását illy móddal beszélük:
 Napkeleten ha melly tsillagok derülnek,
 Nem a' szomszédos Éjszakra térülnek;
 Hanem Délen által Nyugotra kerülnek,
 Az hol enyészeti-homályba merülnek.
 Így vagyon embernek világra jövése,
 E' földön csak kevés tsillagi fénylése;
 Mert ennek-is leszen majd el-enyészése,
 Mihelyt tellyesedik Isten rendelése.
 Generalis Gróff Ur egész életében
 Fénylett tsillag módra, Europa Egében:
 Virtusoknak halma nőtt kegyes szívében;
 Istennek kegyelme mert munkás Hivében.
 Keresztyénség benne vólt egyik fényesség,
 Mellynél mi lehetne diszesebb ékesség?
 Kristusénak lenni leg-fővebb nyereség;
 Ehez képen minden goromba szelesség.
 Fényesítette vólt az hasznos kegyesség,
 Istenéhez való hű engedelmesség,
 Felséges Urához hűséges szivesség,
 A' szűkölködőkhoz ritka kegyemesség.
 Fényessé tette vólt a' Vitézi erő,
 Sok izben sokféle ellenséget verő:
 Nem győzetett mástól, vólt mindenkor nyerő;
 Esze és ereje mert nem vólt heverő.
 De jaj! imé szemünk elől el-vétetett
 Mi fényes Tsillagunk, kit lelkünk szeretett,
 Enyészetre tölünk véletlen sietett:
 Oh! tovább szemlélnünk miért nem lehetett?
 El-ment; de ne keresd a' Tsillagos Égben,
 Nem-is találhatod Földi kerektségben:
 Fel-ment a' mennyei fényes Ditsőségben,
 Hogy éljen Szentekkel ditső fényességben.

Szombati Gergely, Assess. Mét. Pr.

Régi közbeszéd már: hogy, e' két ékesség.
 A' Fegyver viselés, és buzgó Kegyesség
 Nem ülnek egy székben, 's nints köztök egyesség,
 Nem férkez hozzájuk állandó békesség.
 Még a' Poéta is ezt így tanította:
 Nints hit, és Kegyesség, bátran el-mondotta,
 Hol villag a' Fegyver; fel-is állította,
 'S mélyen elméjékbe sokaknak óltotta.
 De mindazonáltal kik így álmodoznak,
 Együvé Kegyesség 's Kard nem találkoznak,
 Együtt ezek soha nem-is múlatkoznak:
 Ertelmekben, mondom, hogy meg-tsalatkoznak.
 Ime' itt e' kettő jól meg-szövetkezett,
 Kegyesség 's Vitézség egyben ölekezett;
 Ördög sűgallása ide nem férkezett:
 Ellensége romlott az hová érkezett.
 Mind a' kettőnek bets jutalmát-is vette;
 Földi Ura, mint hű szolgát, betsültette,
 Ritka Méltóságban Kardjáért helyhette;
 Hazánk-Fiját még illy korban nem ültette.

Igy : Kegyességének Mennyei Urátúl
 Vette nagy jutalmát, Egek Királyátúl :
 A' kik tehát függnek ez Urnak szájátúl,
 Nagy békesség nékik adatik sajátúl.
 Sok ellenségi közt földön vólt óltalma ;
 Mellyért gyakran rajtok vólt szép díjadalma.
 Kegyességnek, im' ládd, van haszna 's jutalma ;
 Mert ezzel együtt jár Istennek hatalma.
 Végre lába alá a' Sátánt rontotta :
 Lelkét, mlnthogy Isten számára tartotta,
 Teste sátorából mihelyt szólította,
 A' várt ditsőségbe menten szállította.

Berkes István, Adessor.

Tábori sok portól Vitézeknek torka
 Bé-reked, 's életek el-is fogy gyakorta,
 Színek, szívek nehéz mint a' rakott bárka :
 E' Márs mezejének veszedelmes árka.
 Változás, el-oszlás, földön minden mívre,
 Kivált bűnnel terhelt emberi bús szivre,
 Böltsekre, Vitézre, 's akármely jó hívre
 Száll, ha talál gyorsan az halálos ívre.
 Egy szőlő magotska Sophocles Poétát,
 Kitsiny bogaratska Adriánus Pápát,
 Gyenge haj-szálatska Fábius tsillagát
 Meg-oltá, 's el-bontá mindeniknek tagját.
 Láthattál 's hallhattál sok Salomonokat,
 Koronát viselő ékes Királyokat,
 Ezeket követő Generálisokat,
 Fegyverben felkészült roppant táborokat.
 A megnyílt Kóporsó mind ezeket várja ;
 Hogy gyomrát tölthesse, erőssen akarja,
 Mellyel sokasodik kívánsága árja ;
 Nem szánja, sőt földdel örömet takarja.

A Meghólttnak Szavai :

Ezeket ne tsudáld ! mert hasonló sorsom ;
 Lelkem' kérésére érkezett Jésumom ;
 Kedvellett, 's azért létt bátorító társom :
 Bátran el-is mégyek ! mert Menyben van jussom.
 Vitézkedésemet fogta sok féle gond ;
 Hittem Istenemben, nem mint ama' bolond : *Sóll. 14.*
 Végső hartzomon-is szívemet hozzád vond :
 Édes Jésum, mostan hü szolgám bizzál ! mondd.
 Töletek egy setét bólt noha el-zára ;
 De Lelkemnek vagyon drága árra, vára,
 Könyörgésem gyakran éltemben ott jára ;
 Vigyáztam végemnek e' főbbik javára.

Ardai István, Adessor.

Mennyei böls Tanáts trombitát fúvallott !
 Vitézeket gyűjtet ; kit minden fül hallott :
Tetszésén meg-állott,
 Jó reménségben szégyent nem-is vallott.
 Gyulai Ferencz Ur, Isten keze míve ;
 Viselt dolgairól híres bátor szíve,
Állhototos hive,

Mutatja Frantzia vérrel festett íve.
 Thébást hogy meg-vette ditsérték Nagy Sándort;
 Jóllehet még Ifjú volt, 's nem ért ember kort;
 Annibál-is nagy tort
 Tett, Aemiliusra köszönnén mérges bort.
 Hát még halhatatlan hirü Lysimachus,
 Oroszlán ölésben nem volt Archilochus;
 Sőt vitéz Troilus,
 Bátor szívet tartó Hector, vagy Pompéjus:
 Érték-é végeket ez Hatalmas Karok?
 Nékünk nem mondották a' Mennyei Karok;
 Szólni sem akarok
 Szólok, 's itéletet titokban takarok.
 Gróff Gyulai Ferencz, tudom érte végét
 Vitéz szíve lévén, nyerte kivántt egét;
 Győzte ellenségét:
 Sátán, világ 's testnek nyomta vesztségét.
 Méne nyereségről előbb nyereségre,
 Erőről erőre; el-is jutott végre
 Fényes ditsőségre,
 Sionra, Mennyei várára az Égre.
 Ditsőült Szenteknek ott légy seregekben,
 Mig tested Múlatoz a' föld rejtekében:
 Onnan ditsőségben
 Elfel-vitetessél, Szentek' örömében.

Paksi András, Adsess. Log. Pr.

E' Világ' kényes fényes ditsősége
 Mint gyenge szárú virágnak szépsége,
 Kerekdéd forma tojáznak épsége:
 Változik java.
 Nézd-meg bár ember minap' ép testének,
 Méltóságos Gróff Gyulai Ferencznek
 Mostani vóltát; végét életének
 Halál okozta.
 Jeles Virtusi életét ez Úrnak,
 Hadi rendek közt Fő Generálisnak,
 Meg nem menthették; gyomra Koporsónak
 Lett teste' ágya.

Koporsó meg-szóllittatása.

Kietlen hideg fenyves Havasokon,
 Rengetég magas *Echózó* Halmokon
 Nőtt Koporsó fája; méltán ez okon,
 Készülj vígságra!
 Hogy szállást adtál ez UR Kedvesének,
 Három tisztekre felszentelt Hívének:
 Világon sokban megpróbáltt testének
 Légy nyugotója.
 Im' az UR Isten veled meg-osztozott!
 Lelkét magára, kit maga okozott;
 Testét pediglen, melly meg-romladozott,
 Te reád bízta.

Benkő Ferencz, Adsess. és Rét. Tan.

Játszodozó szerencse nyilai sebessek,
 Protheusi ezer formára fényessek ;
 Sikamlók ösvényi, búval elegyesek,
 Sík jégen épültek, hegyesek 's lejtőssek.
 E' miatt hanyatlik Király', Gróf' Ur' teste,
 Serény karja vérrel ha szintén-is feste
 Minap' sok földet, de minthogy fel-kereste,
 Szomorú halomnál esik gyászos este.
 Gróff Gyulai Ferentz Fő Generális vóit,
 Olasznak féltében soha meg-nem hódolt ;
 Ingyen sem gondolná, ellensége a' bóit,
 Fegyverét fel-húzáván meg-ölé, s ím' meg-hóit,
 Melly, szomorú látás ! de valljon ki vélte ?
 Éjjeli látásban vagy hogy ki eszmélte ?
 Jaj siralmas dolog ! fogyatkozott élte ;
 Holott a' nagy Istent szíve szerint félte.
 Hajdan Deiphobus szép kegyességéért
 Halhatatlanságot nyert, hozzája nem fért
 A' halál, bőrivel nem-is fizetett bért :
 Gróff Gyulai Ferencz még-is téged el-ért.
 Fel-öltöztél vala igazság vasában :
 Lábaid az Ige készültt sarujában,
 Hitnek paisában, élet sisakjában ;
 Ugyan tsak bé-estél Halál' hálójában.
 Meg-ne rettenj ! mert tsak egy út van az égre ;
 Ha ki kívánczik boldog ditsőségre,
 Halált kell kóstolni, 's osztán fényességre
 Mégyen, örül, holott te-is örvendj végre.
Rétyi István, Gyulay Ferentz Gróf Urfi' Ephorussa.

A Napnak a' Meghóit Emblemájának Hesperiaéhoz nyújtott I. Panaszsa :

Fébus, mint Királyné ülék szekereken,
 Járék tsillagokkal fénylő kerekemen,
Oceanus gyakran tisztán én fejemen
 Le-folya ; jaj ! már most zavart személyemen.
 Déli tzifra házam mint juta oszlásra,
 Tzimeres falakkal hanyotlott bomlásra,
 Gyöngyözött oszlopi készek az omlásra ;
 Mert *Hesperus* tsillag jött hozzám szállásra.

Hesperianak I. Felelete :

Ne tsudáld Méltóság, hogy illy múlandó légy !
 Nézd-el a' vizeket, bár jó példákat végy ;
 Mellyek nem egy formán folynak, ekképen mégý
 Változandóságra, hogy többekkel sort tégy.
 Méltóságos Gróff Ur Gyulai Ferenczre
 E' változást tudtam, kit *Márs* éles értzre
 El-készített vala ; de nem ért olly pertzre,
 Mint tőlem érkezett Istenhez egy bértzre.

II. Panaszsa :

El-esék Magyarok' ékes Koronájok,
 Kegyes vitézséggel próbált Generáljok,
 Tündér szerentsének adatott bárkájok,
 Hogy *Hesperia*ban érkezett hibájok.

Melly-igen rengedez Sionnak kis vára!
 Honnét ugyan omlik Bánffi Máriára
 Szomorúság árja, hogy kegyes Párjára
 Halál mérges nyila szálla, 's ajtajára.

II. Felelete :

Hesperia tudom híres vitézségét,
 Gyakran próbán esett győzedelmességét,
 Hazája, Kristusa mellett kegyességét,
 Frantzia Országgra kimentt erősségét.
Hesperus alatt vólt híres birodalma,
 Birodalma után tódúlt-is jutalma ;
 Változandó sorsa után, már nyugalma ;
 Kristus szárnya légyen, ó [. . .] oltalma.

Jósvai András, Alum. Poét. Tanít.

Szomorú zokogást *Márs Pallással* tésznek ;
 Melly miatt magukra gyász ruhákat vésznek,
 Vésznek 's siránkozók' társaivá lésznek,
 Könyhullás záporát szemekből eresztnek.
Márs méltán kesereg ; mert oda egy híve,
 Még pediglen olyan, a' kinek kézive
 Híjjában nem jára ; minden egyéb míve
 Ditséretes vala orozzláni szíve.
 A' honnan *virtusát* ditsőség követte,
 Generálisságra végtére emelte,
 Ellenség' vérevel sok mezöket feste ;
 De öt-et-is Halál alattomba leste.
 Gróff Gyulai Ferencz, ha kérded ? nem más vólt
 Ez az erős Vitéz, tsak vólt, nints már ; meg-hólt ;
 Keresztyén Világban e' bizony nem vólt fólt ;
 Kár hogy meg-hólt ! tőlünk el-zárta setét bólt.
 Meg-epedett *Pallás* valljon miért ültél
Cupressusod alá ? 's bánatban merültél,
 Keserved tüzetől néhánykor meg fültél ;
 Néhánykor félelmed jegétől el-hültél.
 Mert kegyes Abdiás, a' ki vigasztalta
 Próféták' fíjait, gyakorta táplálta
 Kenyérrel és vízzel, gondjokat vállalta
 Magára ; im' tölök léve már el-váltta.
 Hogy e' dolog így lett, az Isteni Felség
 Rendelte ; ki ellen nints semmi erősség ;
 Nem-is találtatik sohol olly Nemesség,
 Kinek a' haláltól adattassék mentség.
 Azért bóldog lélek ! minthogy vitézséget,
 Földi és Mennyei Uradhoz hüséget
 Hóltodig tartottál ; nyertél örökséget,
 Meg-maradó károst, Mennyben ditsőséget.

Sámbeki István, Alum. és Synt. Tan.

Minap' *Márs* Hiveit indul látogatni,
 Akarván jó kedvét nekik mutogatni,
 Hada szemlélését tovább halogatni
 Éppen nem akarja, meg-nem válogatni.

Bé-jár mint nagy király minden országokat,
 Szemléli azoknak sok hadi dolgokat;
 Látja mint mindenben igen bódogokat,
 Lát sok Vitézeket gyalog 's lovagokat,
 Carolus Császárnak menvén táborában;
 Mihelyt bé-jut ennek Királyi Házában,
 Mindjárt jó nékie az gondolatjában,
 Hogy látná kik vagynak ő társaságában.
 Sok Vitéz Emberek hirtelen gyűlének
 Márs Palotájába, szép renddel ülének;
 Látván Királyjokat igen örülének:
 De tsak hamar szörnyü búban merülének.
 Mert ugyan-is midőn régi barátjait
 Szemléli, forgatván gyors gondolatjait:
 Nem látja közöttök sohol-is Gyulait;
 Mellyen meg-neveli szörnyü bánatjait!
 Fel-kiált! 's ezt mondja felforrott mérgében:
 Hol vagy szerelmesem: kinek seregében?
 Ki lopott-el tőlem? mert ditsőségében
 Soha meg-nem marad, jó egészségében.
 Sok erős Népeken te hatalmaskodtál:
 Frantzián, Olaszon dijadalmaskodtál;
 Még-is sok sebekben nem nyavalyáskodtál,
 Ambár Királyodért vitézül forgódtál.
 Elő-áll az Halál, Márst szépen biztatván,
 Meg-fáradt Gyulaid (dolgaid folytatván)
 Ugymond, ment Istenhez, ki ötet oktattván,
 Magához vette már, meg-koronáztatván.

Szalkmári Mihály, Alumn.

Nintsen e' Világon sohol olly drága kints,
 Melly kegyességgel ér, olly tárházaz kilints:
 Noha lábát fogja kegyesnek a' bilints;
 De bizony olly gazdag világon, mint ő, nints.
 Gróff Gyulai Ferencz Ur ennek példája;
 Kiben-is szüntelen kegyesség fáklyája
 Ragyogott, 's kegyesség volt egész Pályája,
 Mig világon forgott élete sajkája.
 Gyulai Ferenczet, midőn minden látna,
 Hogy Istenes vólna, 's kegyességben járna,
 Értse-meg; jól tudta, hogy élte el-fogyna,
 Mert ELTEIG minden IFJU olly mint CZERNA.
 Minthogy vólt éltében szent, Istenét féltő,
 Minden dolgaiban kegyességgel élő;
 Azért vólt gyakorta vitézséggel fénylő,
 Sokszor hartzaiban erővel tündöklő.
 Mert dijadalmakat nem tsak világon ért:
 Sőt mikoron Lelke e' sár házból ki-tért,
 Ott-is a' Koronát el-nyerök közzé fért;
 Ördögöt meg győzvén, nyert Mennyben örök bért.
 Itt is a' Kegyesség szerzett gazdagságot
 Ollyat őnékie, a' melly hervadtságot
 Soha-is nem láthat, vagy rút fonnyadtságot;
 Hanem örökké bir ez állandóságot.
 Mivel immár Isten adott olly jutalmat,
 Hogy örökké élne, olly ditső hatalmat,
 Mellyben szemlélhetne örök nyugodalmat,
 Minden ellenségín kedves birodalmat.

Gróff Bethlen Gábor, Urfi, Publicus.

Oh! melly hirtelenül múlik-el e Világ,
 Miként a mezőben illatozó virág,
 Mellyet mihelyt féreg gyökeréből ki-rág,
 Ottan el-asz, 's minden szépségébül ki-hág.
 Így szintén embernek élete változik;
 Holott az Halállal szembe találkozik,
 Sebet ejt ő nyíla ott, nem várakozóik,
 Hanem mind meg-öli kikre szándékozóik.
 Ugyan-is Világon ez a' nagy ellenség;
 Mert ez ellen semmi Sámsoni erősség
 Nem használ itt semmit, Absóloni szépség;
 Porrá való minden világi ékesség.
 Gróff Gyulai Ferencz, im' ennek példája,
 Hol most balúl fordúlt szerentse kotzkája,
 Mert ő reá talált az Halál kaszája,
 Bé-is nyelte reá-tátott mérges szája.
 De fel-támad ismét ő koporsójából
 Kristusa szavára, setétes sirjából;
 Viszont ki-szabadúl halál hálójából,
 'S a' lészen a' mi vólt testének sárjából.
 Mert ő kegyességben életét töltötte,
 Magát Kristusának éltében szentelte;
 Pályáját meg-futván már el-is végezte:
 Hiszem, hogy Kristus a magához fel-vette.
 Gróff Bethlen Dávid, Urfi, Pub.

Tedd-le vidám kedvet nemző tzierádat
Thália! 's ne kövesd szokott víg nótádat:
Polymnia pedig hogy tégyed munkádat,
 Szomoru versekre vegyed-fel pennádat.
 Unszold a' *Dryades* nevü Leányokat:
 Hogy a' ki viselt vólt eddig *Laurus*okat,
 Annak készítsenek már *cupressus*okat,
 Vagy egyéb szomorú okokat, sokakat.
 Mert ihol *Hercules* vitézi karjának.
 Tapasztaltt *virtusi* el-fogyatkozáának;
 Éli a' *Lachésis* szörnyü ollójának
 Tsoorbát adván a' Márs köszörültt kardjának:
 Ugy hogy hüvelyében jobb hogy már bé-zárja,
 Ha a' vitéz *Hector Andromache* párja,
 Mikoron ez által szép *laurussát* várja,
 Akkor rajta újjúl *Byblis* könyve árja.
 Mellyel az *Hymen*-is háborodást vérszen,
 Meg-tsonkúlt örömet szolgáltat egészen;
 Mert imé két szívet kötött vólt mérészen
 Egybe; de az Halál ott szakadást térszen.
 Ezen hát Nénia sírván könyved hulljon!
 Mig nem az Istennek jobb kedve járuljon
 Hozzánk; hogy más ilyen *Phoenixünk* újjuljon:
 Mellyel siralmunknak zápora el-múljon.
 Gróff Teleki Lajos, Urfi, Poeta.

E' Világ állapotját valóban meg-esmértnek Szavai:

Világ változása, óh melly tsudálandó!
 Mellyben tapasztaljuk, nints semmi állandó;
 Söt az ő végére siető 's hajlandó,
 Mind Iffju 's mind Koros egyaránt mulandó.

Múlándó ; mert éltét halál mérge járja,
Gyakorta rá tódúl szomorúság árja
De tellyes örömet Istenétől várja,
Midön e' világtól az halál el-zárja.

A Meghólttnak szavai :

A' szomorúságtól már én-is meg-váltam,
Vetett hálójára Halálnak találtam ;
Az én napjaimat tsak eddig számláltam ;
Tagaimra nézve koporsóba szálltam
Már nints semmi gondom ; mert az én halálom
Lett énnékem kedves, mint a tsendes álom :
Mert a' Bárány Kristus' Uj Énekét hallom ;
Azért e' világtól örömet meg-válom.
A' kegyes Léleknek mert e' tsak únalom,
A' Kristust óhajtó, szívnek nagy siralom ;
Nintsen tsak egy óra, mellyben nyugalom
Vólna ; de van bánat, gond, bú és fájdalom.

A' Meghóltthoz !

Kegyesség, nagy hűség követett éltedben ;
Vitézség, eszesség tselekedetedben ;
Keserűség, inség nemtett kárt Lelkedben :
Ékesség, ditsőség követ már az Égben.

Daniel Lörintz, Urfi, Poëta.

Változás' Sátora.

Oh ! mi fényes Napunk borula homályban,
Minden ékességet nagy szomorúságban
Merite ; 's nem lehet látnunk ez órában,
Mert bánat' fellege ellenkező abban.
Nints hát víg éneklés a' mi szájainkban,
Mert a' szomorúság bé-köszönt Hazánkban ;
Melly miatt mindnyájan lankadtak tagunkban
Vagyunk, 's nem lehetünk erősek magunkban.
Mert gyásznak fellege előnkben kerüle,
A' nagy szomorúság szívünkre terüle,
Minden ékességünk homályban merüle,
Bánat 's keserűség szívünkre derüle.
Hazánk egy nagy Fiját Halál nyilaival
El-ejté, sebhete mérges karjaival,
Életét el-metszé éles kaszájival ;
El-is késérteté nyugott postájival.
Örvendező szível Lelke már a Menyben,
El-vett jutalmával ditsőültt seregben,
Vígadsz, 's van része fényes ditsőségben,
Teste-is hozzá tér a' nagy ítéletben.

Datzó József, Nemes, Poëta.

Boldog Isten ! melly sok sírás hallattatik,
Keserves nótára öröm fordíttatik,
Homályjal a' Napnak fénye boríttatik,
Sok jaj mindenfelé, hallom, kiáltatik.

- Most éneklő *Musák* siralmas verseket
 Mondjatok a' mikor szomorú híreket
 Hallunk, mindenfelé bokros veszélyeket,
 Élttünk bődogságát bontó sérelmeket.
- Három Sereg vagyon ez árnyék világban
 Olly keserves, mellyhez szomorú vóltában,
 Hasonlót nem látott senki bujdosztában,
 És nem hallott soha Eg alatt jártában :
- Az Árvák Serege édes Attyok nélkül,
 Özvegyek' Serege Kedves Férjek nélkül ;
 Tsetsemök Serege jó Dajkájok nélkül
 Ez a három Sereg vigasztalás nélkül.
- E' Világban tölti keserves napjait,
 Könyve forrásival mossa nyoszolyájit,
 Nyomorúságinak nézi esztendejit,
 Forgatja előtte elmúlt vég-órájit.
- Ez három Sereget terhes homály nélkül
 A' Nap alig nézi nagy borulás nélkül,
 Az embernek szeme sok könyvezés nélkül,
 'S szánakozó szíve meg-hasadás nélkül.
- E' gyászos Seregbe én bé-irattattam,
 Reméltelenségre világban hagyattam,
 Az árva kenyérnek savát meg-kóstoltam,
 Mellyért magam' hóltig szives gyászra szántam.
- Bődogtalan tsillag melly alatt születtem,
 Mikor mindenfelől sok jót reménlettem,
 Napomnak világa homályban felettem
 Enyészék, a' mellyet ingyen sem vélettem.
- Talám el-merülünk a' keserűségben,
 Jó időt nem látunk világ tengerében,
 Mind örökké úszunk ennek örvényében,
 Míglen el-érkezünk a harmadik égben.
- Oh szomorú nóta ! a' siralom árja
 Belső részeimet éppen által járja,
 Bús szívemnek felét koporsóba zárja,
 A' más részit hamar maga után várja.
- Árvák' Seregei ez helyre álljatok,
 Hármaztatott jaj szót égre botsássatok,
 Keserves sirással ontsátok mossátok,
 Az én fájdalmimat ti-is fájlaljátok.
- Oh Arvák Istene ! szegény Árvájidra
 Vigyázz, 's nagy terhünket végyed vállaidra ;
 Hogy Napunk ne mennjen még-is több homályra,
 Derüljön-fel inkább egek' világára.

Gróff Gyulai Ferencz, az URban
 bődögültt Urnak keserves Ár-
 vája, édes Attyát így kesergi.

Kolosvárat, Nyomtattatott Telegdi Pap
 Samuel által, 1730. Esztendőben.

Közl: HELLEBRANT ÁRPÁD.